

แบบรายงานสรุปผลการเข้ารับการพัฒนาความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ สังกัด สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘

เรียน ผู้อำนวยการกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน

ด้วยข้าพเจ้านางสาว นิรมล เกษณา ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ สังกัดกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ หลักสูตร "ความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ (Understanding and using digital technology)" ระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ถึง วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวจัดโดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล (TDGA)

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้เข้ารับพัฒนาความรู้ หลักสูตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานสรุปผลการพัฒนาความรู้ เพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๑. การพัฒนาความรู้ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์

มีความรู้ ความเข้าใจความรู้ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ตามแนวทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ รู้เท่าทันสื่อดิจิทัล คิด วิเคราะห์ แยกแยะ สื่อดิจิทัลเพื่อเลือกใช้งานได้อย่างเหมาะสม มีความเข้าใจและปฏิบัติงานด้านดิจิทัลได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย ตลอดจนตระหนักถึงภัยคุกคามทางดิจิทัลและสามารถตรวจสอบการทำงานตามหลักปฏิบัติงานที่ดีในเบื้องต้น มีความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อทำงานผลิตชุดข้อมูลสำหรับการบริการสาธารณะ และมีความรู้ในการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เนื้อหาและหัวข้อวิชาของการพัฒนาความรู้ มีดังนี้

– จริยธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ หมายถึง หลักศีลธรรมจรรยาที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ หรือควบคุมการใช้ระบบคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ ประกอบด้วย ๔ ประเด็น ที่เรียกกันในลักษณะตัวย่อว่า PAPA คือ

๑. ความเป็นส่วนตัว (Information Privacy)

ความเป็นส่วนตัวของข้อมูลและสารสนเทศ หมายถึง สิทธิที่จะอยู่ตามลำพัง และเป็นสิทธิที่เจ้าของสามารถควบคุมข้อมูลของตนเองในการเปิดเผยให้กับผู้อื่น สิทธินี้ครอบคลุมทั้งปัจเจกบุคคล กลุ่มบุคคล และองค์กรต่าง ๆ ปัจจุบันมีประเด็นเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัว ดังนี้

การเข้าไปดูข้อมูลในจดหมายอิเล็กทรอนิกส์และการบันทึกข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมทั้งการบันทึก-แลกเปลี่ยนข้อมูลที่บุคคลเข้าไปใช้บริการเว็บไซต์และกลุ่มข่าวสาร

การใช้เทคโนโลยีในการติดตามความเคลื่อนไหวหรือพฤติกรรมของบุคคล เช่น บริษัทใช้คอมพิวเตอร์ในการตรวจจับหรือเฝ้าดูการปฏิบัติงาน/การใช้บริการของพนักงาน ถึงแม้ว่าจะเป็น การติดตามการทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการให้บริการ แต่กิจกรรมหลายอย่างของพนักงานก็ถูกเฝ้าดูด้วย พนักงานสูญเสียความเป็นส่วนตัว ซึ่งการกระทำเช่นนี้ถือเป็นการผิดจริยธรรม

การใช้ข้อมูลของลูกค้าจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์ในการขยายตลาด

การรวบรวมหมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่อีเมล หมายเลขบัตรเครดิต และข้อมูลส่วนตัวอื่นๆ เพื่อนำไปสร้างฐานข้อมูลประวัติลูกค้าใหม่ขึ้นมา แล้วนำไปขายให้กับบริษัทอื่น

ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของข้อมูลและสารสนเทศ จึงควรจะต้องระงับการให้ข้อมูล โดยเฉพาะการใช้อินเทอร์เน็ตที่มีการใช้โปรโมชัน หรือระบุให้มีการลงทะเบียนก่อนเข้าใช้บริการ เช่น ข้อมูลบัตรเครดิต และที่อยู่อีเมล

๒. ความถูกต้อง (Information Accuracy)

ในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการรวบรวม จัดเก็บ และเรียกใช้ข้อมูลนั้น คุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล ทั้งนี้ ข้อมูลจะมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความถูกต้องของข้อมูลขึ้นอยู่กับความถูกต้องในการบันทึกข้อมูล ต้องมีผู้รับผิดชอบในเรื่องความถูกต้องของข้อมูลที่จัดเก็บและเผยแพร่ ต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนการบันทึกหรือนำเข้าฐานข้อมูล ข้อมูลต้องมีการปรับปรุงให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ ควรให้สิทธิแก่บุคคลในการเข้าไปตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลของตนเองได้

๓. ความเป็นเจ้าของ (Information Property)

สิทธิความเป็นเจ้าของ หมายถึง กรรมสิทธิ์ในการถือครองทรัพย์สิน ซึ่งอาจเป็นทรัพย์สินทั่วไปที่จับต้องได้ เช่น คอมพิวเตอร์ รถยนต์ ฯลฯ หรืออาจเป็นทรัพย์สินทางปัญญา (ความคิด) อันได้แก่ ดนตรี วรรณกรรม โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นทรัพย์สินที่จับต้องไม่ได้ การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปิดช่องทางให้ผลงานต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลงานด้านดนตรี วรรณกรรม โปรแกรมคอมพิวเตอร์สามารถถูกจัดเก็บในรูปแบบที่เป็นข้อมูลดิจิทัล ทำให้ง่ายต่อการคัดลอกและนำไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของผลงาน จึงเกิดเป็นการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาขึ้น โดยทั่วไปในส่วนของเทคโนโลยีสารสนเทศ มักจะพิจารณาถึงการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ การใช้ซอฟต์แวร์ที่ผู้อื่นสร้างขึ้นจำเป็นต้องได้รับการอนุญาตจากผู้สร้าง โดยใบอนุญาต (license) เป็นสัญญาระหว่างผู้สร้างกับผู้ซื้อซอฟต์แวร์ ที่ให้สิทธิผู้ใช้ในการใช้ซอฟต์แวร์ได้โดยไม่ถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ปกติแล้วซอฟต์แวร์ส่วนใหญ่จะมาพร้อมลิขสิทธิ์ของซอฟต์แวร์ เมื่อเราซื้อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีการจดลิขสิทธิ์ หมายความว่าเราได้จ่ายค่าลิขสิทธิ์ในการใช้ซอฟต์แวร์นั้น ซึ่งลิขสิทธิ์ในการใช้จะแตกต่างกันไปในแต่ละสินค้า แต่ลิขสิทธิ์นั้นไม่จำเป็นจะต้องจ่ายเงินซื้อเสมอไป อันที่จริงแล้วลิขสิทธิ์มีไว้เพื่อปกป้องสิทธิของผู้ที่จะใช้ว่า มีสิทธิแค่ไหน ทำอะไรได้บ้างซึ่งซอฟต์แวร์ลิขสิทธิ์แบ่งออกได้เป็น ๕ ประเภท ตามลักษณะการคุ้มครอง ดังนี้

ประเภทของลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์

Commercial ware คือ ซอฟต์แวร์ที่เน้นในเรื่องของการทำธุรกิจ ผู้ใช้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการนำซอฟต์แวร์ดังกล่าวมาใช้ มีการคุ้มครองโดยลิขสิทธิ์อย่างเต็มที่

Share ware คือ ซอฟต์แวร์ที่มีการเปิดให้ทดลองใช้งานก่อน เมื่อผู้ใช้ตัดสินใจซื้อ เจ้าของจะทำการเรียกเก็บเงินจากผู้ซื้อ มีการคุ้มครองลิขสิทธิ์อย่างเต็มที่

Ad ware คือ โปรแกรมที่เปิดให้ใช้ฟรี โดยมักมีโฆษณาขึ้นมาในหน้าเบราว์เซอร์ระหว่างการใช้อาจมีการเก็บเงินหากต้องการใช้ในเวอร์ชันที่ไม่มีโฆษณา ซอฟต์แวร์ประเภทนี้มีการคุ้มครองลิขสิทธิ์อย่างเต็มที่

Free ware คือ โปรแกรมที่ให้ใช้ฟรี โดยที่ไม่ได้รับค่าตอบแทนใด ๆ เลย แต่ผู้ใช้ต้องไม่นำโปรแกรมไปใช้ในเชิงธุรกิจ การคุ้มครองจะน้อย หรือมีการคุ้มครองเพียงครั้งเดียวเท่านั้น

Open source คือ โปรแกรมที่ทำออกมาให้ใช้ฟรี และผู้ใช้สามารถพัฒนาโปรแกรมโดยการเขียนโปรแกรมเพิ่มหรือแก้ไขได้อีกด้วย

๔. การเข้าถึงข้อมูล (Data Accessibility)

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจุบันการเข้าใช้งานโปรแกรมหรือระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นการรักษาความลับและความปลอดภัยของข้อมูล จะต้องมีการออกแบบระบบรักษาความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูล โดยการกำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูลตามระดับของผู้ใช้งาน และป้องกันมิให้ผู้ที่ไม่ส่วนเกี่ยวข้องเข้าดำเนินการต่าง ๆ กับข้อมูล ซึ่งการเข้าถึงข้อมูลของผู้อื่นโดยไม่ได้รับความยินยอมนั้น ก็ถือเป็นการผิดจริยธรรมเช่นเดียวกับการละเมิดข้อมูลส่วนตัว

– การเข้าถึงสื่อดิจิทัล

การเข้าถึงสื่อดิจิทัล หมายถึง ความสามารถในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต การใช้เครื่องมือดิจิทัลต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ รวมถึงการเข้าใจและประเมินข้อมูลที่รับจากสื่อดิจิทัล

– ความปลอดภัยยุคดิจิทัล

ความปลอดภัยยุคดิจิทัล คือ การเข้าใจความรู้พื้นฐานทั่วไปของความปลอดภัยบนโลกอินเทอร์เน็ต โดยจะมีอันตรายที่มาจากผู้ไม่ประสงค์ดีในโลกอินเทอร์เน็ต เครือข่ายสังคม ออนไลน์ได้อย่างถูกต้อง และปลอดภัย เพื่อการหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม และรับมือกับภัยอันตรายในโลกดิจิทัล

– ความเข้าใจและการสื่อสารยุคดิจิทัล

ความเข้าใจและการสื่อสารยุคดิจิทัล การสื่อสารยุคดิจิทัล หมายถึง การสื่อสารที่อาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลและช่องทางออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคลและสังคม ผู้ที่มีความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพจะมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และมีความรับผิดชอบต่อสังคมดิจิทัล

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ต่อตนเอง ได้เรียนรู้เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และความรับผิดชอบเมื่อใช้สิทธิอันบนสื่อสาธารณะยุคดิจิทัล ความเข้าใจการสื่อสารผ่านทางสื่อ และเครื่องมือทางดิจิทัลในแง่มุมต่าง ๆ มีความเข้าใจความมั่นคง ความเป็นส่วนตัวในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในยุคดิจิทัล รวมถึงภัยในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในแง่วิธีการที่ได้รับการคุกคามผลกระทบที่เกิดขึ้น การป้องกัน การลดความเสี่ยง ตลอดจนมีความเข้าใจสารสนเทศและสื่อในยุคดิจิทัลเพื่อที่สามารถระบุข้อมูลที่ต้องการหาข้อมูลนั้น ประเมินประโยชน์ ความเกี่ยวข้อง ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของข้อมูลนั้นจากแหล่งต่าง ๆ ได้

๔. แนวทางในการนำความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ฯ ครั้งนี้

นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันสื่อดิจิทัล คิด วิเคราะห์ แยกแยะ สื่อดิจิทัลเพื่อเลือกใช้งานได้อย่างเหมาะสม

๕. ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

การใช้เครื่องมือดิจิทัลต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน อาจไม่ทันสมัย ทำให้เกิดความล่าช้า ในการดำเนินงาน

๖. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา

สนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือดิจิทัลต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ ให้ทันสมัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

นิรมล เกษณา

(ลงชื่อ)

(...นางสาวนิรมล เกษณา....)

ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

ผู้เข้ารับการพัฒนาความรู้